

DET KONGELIGE AKADEMI FOR DE SKØNNE KUNSTER
AKADEMIRAADET

Virker for et skønnere Danmark

Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen
VVM@tbst.dk

Charlottenborg den 21. januar 2021

Hørings svar i forbindelse med miljøkonsekvensvurdering af Lynetteholm

Akademiraadet ønsker med denne udtalelse at forholde sig kritisk til afgrænsningen af miljøkonsekvensvurderingen og processen for udviklingen af Lynetteholm. Etableringen og udbygningen af et projekt af en størrelse som Lynetteholm vil få en vidtrækkende betydning for Københavns udvikling i de næste mange år. De langtrækkende konsekvenser for så stort et projekt bør belyses, så der nu, i 2021, træffes beslutninger på et fuldstændigt oplyst grundlag og efter de demokratiske inddragelsesprocesser, vi har tradition for i Danmark.

De kystnære landskaber – udsigten, vandet og horisonten i Københavns Havn er fællesskabets eje, hvis de forandres og måske forsvinder, er det vigtigt med en tilbunds gående og grundig samtale om dette.

Det vi kan konstatere efter det digitale orienteringsmøde samt gennemlæsning af det offentliggjorte materiale er at man udfører en 'skiveskåret' miljøkonsekvensvurdering, der ikke belyser påvirkninger af byudvikling og infrastruktur. Miljøkonsekvensvurderingen er begrænset til påvirkninger fra etablering af Holmens perimeter, opfyld af jord, etablering af kystlandskab samt transportvej af jord, da disse projektdele er konkretiserede. Men dette opfyld sker med den klare intention om at gøre plads til byudvikling og infrastrukturprojekterne Østlig Ringvej og metro til Lynetteholm, og en eventuel fremtidig dokport mellem Lynetteholm og Nordhavn og derfor anbefaler Akademiraadet, at disse naturligvis bør belyses sammen med og ikke som det er foreslået nu '*på et senere tidspunkt*'.

Vi lever i en tid, hvor der skal findes nye svar på nutidens og fremtidens udfordringer ift. vores miljø, ressourcer, klima, urbanisering og ulighed. Planlægning af nye byområder bør bygge på bæredygtige, fremtidssikrede og demokratiske beslutninger. Derfor bør Lynetteholm-projektet belyses i sin helhed i forbindelse med miljøvurderingen af projektet.

Det er særlig bekymrende, at de visualiseringer, der skal vise projektets visuelle påvirkning af Københavns Havn udelader den forventede byudvikling, som vil give et helt andet indtryk end de visualiseringer, der præsenteres i miljøkonsekvensvurderingen og deraf afledte konklusioner om projektets visuelle betydning.

Som visualiseringerne fremstår nu, beskriver de blot et mellemstadium i Lynetteholms udvikling. På tilsvarende vis står de offentliggjorte prospekter af kystlandskabet som drømmebilleder løsrevet fra den reelle fremtidige kontekst, som urbaniseringen af Lynetteholm vil udgøre.

Vi er klar over, at planlægningen af byudviklingen og beslutningsprocesserne omkring dette, i omfang af 35.000 beboere, er omfangsrigt.

Alligevel mener vi, at det havde klædt VVM-processen at have belyst byudviklingens visuelle påvirkning i form af forenklede volumenstudier, tilsvarende de volumenstudier, som er præsenteret i det offentliggjorte prospekt af Lynetteholm fra luften.

Akademiraadet kom med en række anbefalinger i et tidligere høringssvar, herunder tilstrækkelige muligheder for at udvikle naturbaserede landskaber med integreret klimasikring for det store fællesskab, og dermed kvalificering af den nuværende udformning, og åbenhed om, hvad der betinger den nuværende afgrænsning.

Vi er meget positive over for den adaptive tilgang til udviklingen af et 60 ha stort kystlandskab på Holmen, som præsenteres i materialet. Og vi ser det som en særlig mulighed for at introducere nye typer rekreative landskabsbyrum ved vandet – til gavn og glæde for alle byens indbyggere. Vi må dog konstatere, at tilgangen kun er muliggjort ved at udvide Holmens perimeter betragteligt, og at finansieringen af kystlandskabet er sikret ved en garanti fra Københavns Kommune på 400 mio. kr. Det er svært at se, at forventningen om at Lynetteholm-projektet vil give noget tilbage til byen og dens borgere vil blive indfriet.

At byvækst sænker boligpriserne, som er et af de fire svar på, hvordan Lynetteholm løser Københavns udfordringer, stiller vi os tvivlende overfor. Historien giver os ikke eksempler på dette inden for de seneste årtiers markante urbanisering af Danmarks større byer.

Tilsvarende kan vi med bekymring se, at almene boliger fremføres som et minus i den samlede kalkule for Lynetteholm. En by af Lynetteholms størrelse skal bygges på visioner, der passer til det samfund, vi ønsker at skabe for kommende generationer, og være i tråd med Københavns Kommunes agendaer om en bæredygtig hovedstad. Det gælder også for forbindelserne for den bløde (bæredygtige) infrastruktur, herunder særligt cyklisterne, til Lynetteholm, der bør ligge højt i prioriteringen af infrastrukturen.

Redegørelsen for afdækning af alternativer til det planlagte projekt er meget sparsomt belyst. Hvis travlheden med godkendelse af opstart af anlæg af jorddeponi er betinget af det store overskud af jord fra byggerier i hovedstadsområdet (fx metrobyggeriet), så mener Akademiraadet, at man bør belyse mulige scenarier for at løse dette, så vi kan få prioriteret en helhedsorienteret og bæredygtig planlægning for området.

Eksemplerne er mange, og der kan hentes inspiration i andre store byplan- og infrastrukturprojekter, der har integreret overskudsjord. Lyshøjen af landskabsarkitekt og billedkunstner Steen Høyer og billedkunstner Eva Koch eller Herstedhøje i Albertslund, der blev bygget af ca. 3 mio. m³ overskudsjord, fungerer som nye pejlemærker og kunstneriske interventioner i de nye bylandskaber.

Akademiraadet anbefaler, at By & Havn indtænker samarbejder mellem arkitekter og billedkunstnere allerede fra starten af planlægningen af den nye bydel. Billedkunstnere arbejder meget forskelligt og mange netop i den byrumsmæssige og landskabelige skala.

Det er ikke for sent at gentænke øens udformning, da vi med det foreliggende materiale nu ser øen i en ny udformning. På tidligere tiders anlæg af havnenære arealer og fortifikationsanlæg fulgte formen funktionen. Lynetteholmen synes derimod at være defineret af de tekniske afgrænsninger fra naboer som Trekroner, selvom fortællingen om perimeteren i materialet bæres af to cirkelslag.

Akademiraadet vil opfordre By & Havn og Københavns Kommune til aktivt at undersøge de alternative muligheder og arbejde for en helhedsorienteret VVM-proces, før man begynder at ændre på de unikke landskabelige og byarkitektoniske træk, som Københavns Havn udgør i dag i form af byens forbindelse med horisonten, havet og dermed selve byens historie.

Venlig hilsen
Akademiraadet

Det Kongelige Akademi for de Skønne Kunster virker til kunstens fremme og som statens rådgiver i kunstneriske spørgsmål. Akademiraadet behandler henvendelser fra statslige myndigheder og kan på eget initiativ indhente oplysninger fra og fremsætte erklæringer over for statslige myndigheder og institutioner samt over for offentligheden. Akademiraadet står til rådighed som rådgiver i kunstneriske spørgsmål for kommunale myndigheder.